

Документи, удостоверяващи спазването на изискванията за безопасност на фуражите, които трябва да са налични в животновъдните обекти

Този документ има за цел да предостави информация на собствениците/ползвателите на ферми за отглеждане на селскостопански животни за документите, удостоверяващи спазването на изискванията за безопасност на фуражите, които трябва да са налични във фермите и да се поддържат актуални.

В чл. 132 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, са посочени изискванията към собствениците/ползвателите на животновъдни обекти за отглеждане на селскостопански животни. Съгласно чл. 132, ал. 1, т. 25 от закона, документите, удостоверяващи изпълнението на тези изисквания, **трябва да се поддържат на електронен и/или хартиен носител и да бъдат предоставяни на компетентния орган при поискване.**

При извършването на проверки в животновъдните ферми (от инспекторите отговорни за контрола на фуражите) се изисква наличието на:

1. Записи за всички фуражи, влизащи в стопанството (купени фуражи). Записите трябва да съдържат минимална информация за всеки закупен фураж¹ и може да се поддържат и в табличен вид, на електронен и/или хартиен носител, например:

От кого е закупен фуражът (име и адрес)	Дата на покупка	Вид и количество на фуража	Партиден № на закупения фураж ²	Срок на годност

2. Записи за всички фуражи, напускащи стопанството (продадени фуражи). Записите трябва да съдържат минимална информация за всеки продаден фураж и може да се поддържат и в табличен вид, на електронен и/или хартиен носител, например:

На кого е продаден фуражът (име и адрес)	Дата на продажбата	Вид и количество на фуража	Партиден № на продадения фураж/ от коя реколта е ³	Срок на годност

3. Записи за всички фуражи, с които се хранят животните. Записите трябва да съдържат минимална информация за всеки фураж и може да се поддържат и в табличен вид, на електронен и/или хартиен носител, например:

¹ Данните посочени в таблицата не са изчерпателни – може да бъдат допълвани от фермера с данни по негова преценка.

² Ако фуражът е опакован – номерът е изписан върху етикета на фуража. Ако фуражът е насипен – номерът е изписан в документа, който придружава фуража.

³ Реколтата се посочва за произведените от фермера фуражи – царевица, сено, овес и др.

Дата	Вид и количество на фуража	Фуражът е купен/ собствено производство	Партиден № на фуража/ от коя реколта е	Партиден № на продадения фураж/ от коя реколта е	На какви животни е изхранен фуража

4. Протокол от анализ на водата – този анализ се извършва минимум веднъж годишно, ако водата във фермата не е от обществената В и К – мрежа, а е от собствен водоизточник;

5. Записи за почистването на помещенията, в които се съхраняват фуражи, на хранилките и на собствените транспортни средства, с които се транспортират фуражи (ако са фермерът притежава такива). При използване на химични препарати трябва да се уточни видът на препарата и активното му вещество, които са подходящи за контакт с животните или фуражите (това изрично е посочено за всеки дезинфектант). Поддържането на такива записи е част от добрите фермерски практики. Може да се поддържат на електронен и/или хартиен носител;

6. Записи за транспортираните фуражи (при наличие на собствени транспортни средства за превоз на фуражи). Може да се поддържат в табличен вид, на електронен и/или хартиен носител, като данните които се вписват са минимум следните:

Дата на транспорта	Регистрационен № на превозното средство (камнион, влекач с ремарке или др.)	Вид и количество на фуража	Фуражът е купен от/ продаден на	До къде/ от къде се транспортира фуражът	Партиден №/ реколта на продадения/ закупен фураж

7. Процедура за минимизиране достъпа на вредители във фермата (насекоми, гризачи, птици), по конкретно в помещенията за съхранение и изхранване на фуражите. Това е част от добрите фермерски практики. Неотходимо е помещенията, в които се съхранява фуража да са обезопасени за достъпа на вредители във фермата (насекоми, гризачи, птици) и животни. Вратите/отворите на помещенията да се затварят и да са уплътнени.

Фермерът трябва да има сключен договор с лице, което да извършва процедурите по дезинфекция, дезинсекция, дератизация във фермата. Такова лице може да бъде ветеринарния лекар, който обслужва фермата или друг. Дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията се извършват от обучени лица. Дейностите се извършват съгласно Наредба № 1 от 5 януари 2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации, във връзка с чл. 62, ал. 2 от Закона за здравето.

Трябва при фермера да са налични документи, в които да са определени честотата и вида на мероприятията (т.е. кога и какво трябва да се извърши). Трябва да има и схема на отровните точки във фермата.

При фермера трябва да са налични и документи, удостоверяващи извършените мероприятия, които се издават от обученото лице (какво е извършено и кога);

8. Програма за контрол на опасностите (програма за самоконтрол)

Фермерът трябва да извършва ежегодно оценка какви са опасностите за фуражите, които притежава (напр.: опасност от замърсяване със салмонела, от развитие на микотоксини и/или др.). На основание на извършената оценка фермерът, трябва да изготви програма за самоконтрол, т.е. колко пъти в годината ще взема проба от фураж, от къде ще я взема (напр.: склад за фуражи, силос, хранилки) и ще я изпраща за анализ в лаборатория по определен показател. Например: 2 бр. проби/ годишно за наличие на салмонела, пробите ще се вземат от хранилките).

При извършването на проверка във фермата, инспекторът отговорен за контрола на фуражите при ОДБХ проверява правилно ли са оценени опасностите и изпълнява ли фермерът програмата за самоконтрол. При установяване на неизпълнение на програмата или неправилна оценка на опасностите, инспекторът дава предписание. Ако предписанието не бъде изпълнено в определения срок, се съставя акт за установено административно нарушение, съгласно Закона за фуражите (чл. 48, ал. 2, т. 2).

Фермерът трябва да има изготвена програма за самоконтрол и да я предоставя при поискване, заедно с протоколите от лабораторните анализи, на пробите, които е взел и изпратил за анализ. Фермерът сам избира лабораторията, в която да изпрати пробите и заплаща анализирането на същите.

При необходимост програмата може да се актуализира (променя) през календарната година;

9. Екземпляри от документите, удостоверяващи извършения официален контрол на фуражите във фермата (констативни протоколи, протоколи за вземане на проби и др.). Документите се съхраняват за срок от три години;

10. Ако фермерът получава подпомагане по схемите за директни плащания в съответствие с Общата селскостопанска политика на Европейския съюз или друга държавна помощ за селскостопанската си дейност, трябва да е регистриран, в съответствие с изискванията на Наредба № 3/1999 за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани. Във фермата трябва да са налични копие на регистрационна карта – по образец съгласно приложение № 1 към наредбата и справка, генерирана от регистъра, за декларираната от него дейност като неразделна част от регистрационната карта. Документите се издават съгласно чл. 5, ал. 2 от наредбата.

Във връзка с гореизложената информация за сектора на фуражите, фермерите трябва да са запознати с изискването, че трябва да съхраняват в животновъдния обект, на електронен и/или на хартиен носител, всички документи, свързани с дейността на обекта и да ги предоставят на компетентния орган при поискване, съгласно чл. 132, ал. 1, т. 25 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Записите и документите, имащи отношение към безопасността на фуражите, **трябва да се съхраняват за срок от 3 години, съгласно чл. 27, ал. 3 от Закона за фуражите.**

Фермерите трябва да са запознати с разпоредбата на чл. 17 от Регламент (ЕО) № 178/2002 и съображение (6) от Регламент (ЕО) № 183/2005, във връзка с чл. 24 от Закона за фуражите, а именно че отговорността за безопасността на фуражите е тяхна, на фермерите.

Българска агенция по безопасност на храните, чрез инспекторите в областните дирекции по безопасност на храните, **проверява дали фермерът спазва изискванията на законодателството. Проверките се извършват без предварително уведомяване**, съгласно чл. 9, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625, във връзка с чл. 33а от Закона за фуражите. При установяване на несъответствие с изискванията на законодателството се дава предписание за отстраняване на несъответствието. Сроктът за изпълнение на предписанието е съобразен с тежестта на несъответствието. При нарушение на императивна разпоредба на законодателството или при неизпълнение на дадено предписание се съставя акт за установено административно нарушение съгласно административно наказателните разпоредби на Закона за фуражите.

За сведение на фермерите, с цел по-добрата им информираност, Българска агенция по безопасност на храните предоставя и следната допълнителна информация относно официалния контрол на фуражите:

Законодателството в сектора на фуражите е публикувано в електронната страница на БАБХ (рубрика „Документи“, подрубрика „Законодателство“, подрубрики „Европейско законодателство“ и „Българско законодателство“), на линк: <http://www.babh.government.bg/bg/Page/legislation/index/legislation/>.

Служителите на Българска агенция по безопасност на храните, сектор „Фуражи“, са на разположение за предоставяне на допълнителна информация. Въпроси може да бъдат задавани по телефон, чрез електронна поща, писмено (по официален ред) или на място в областните дирекции по безопасност на храните или в Централно управление на БАБХ – дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение към животните, и контрол на фуражите“, отдел „Контрол на фуражите“. Данните за контакт са публикувани в електронната страница на БАБХ, както следва:

- с областните дирекции по безопасност на храните – в рубрика „За нас“, подрубрика „Областни дирекции по безопасност на храните“, на линк: <http://www.babh.government.bg/bg/Page/contacts-regions/index/contacts-regions>.

- директно със служителите на БАБХ отговорни за официалния контрол на фуражите (вж. Оперативен план за действие при извънредни ситуации) – рубрика „За бизнеса“, подрубрика „Фуражи“, подрубрика „Оперативен план за действие при извънредни ситуации“, на линк: <http://www.babh.government.bg/bg/Page/381/index/381>.

ИНФОРМАЦИЯТА Е ИЗГОТВЕНА ОТ ДИРЕКЦИЯ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ, И КОНТРОЛ НА ФУРАЖИТЕ”, ОТДЕЛ „КОНТРОЛ НА ФУРАЖИТЕ“

София, 13.04.2020 г.